

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 29 kwietnia 2026 r.
znak sprawy: WPR.wrg.058.3.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 16418 w sprawie przyszłości programu Mody Rolnik oraz wsparcia młodego pokolenia rolników w Polsce

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam wyjaśnienia odnoszące się do zagadnień poruszonych w interpelacji.

1. Czy obecna edycja programu „Młody Rolnik” jest rzeczywiście ostatnią realizowaną w tej formie?

Zgodnie z harmonogramem naborów wniosków o przyznanie pomocy w 2026 r., w ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” PS WPR 2023–2027 planowany jest jeszcze jeden nabór wniosków o przyznanie pomocy w terminie 1 czerwca – 31 lipca br. Aktualnie w MRiRW trwają już prace dotyczące Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2028–2034. Przewiduje się, że wsparcie dla młodych rolników nadal będzie realizowane, jednak kształt tego instrumentu wsparcia nie jest jeszcze znany.

2. Czy Ministerstwo planuje kontynuację wsparcia dla młodych rolników w nowej perspektywie finansowej lub w zmienionej formie?

Obecnie w MRiRW trwa analiza rozwiązań zaproponowanych w pakiecie legislacyjnym UE dotyczącym następnej perspektywy finansowej, w tym projektu rozporządzenia WPR (1), m.in. pod kątem wsparcia dla młodych rolników w latach

2028–2034. W art. 14 projektowanego rozporządzenia WPR (1) przewidziano np. wsparcie na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników (premie dla młodych rolników). Zgodnie z projektowanym brzmieniem tego przepisu, wsparcie na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników byłoby obowiązkowe.

3. Jeśli tak – jakie są założenia nowego programu lub instrumentów wsparcia, które miałyby zastąpić „Młodego Rolnika”?

Szczegółowe rozwiązania dotyczące warunków przyznawania i wypłaty premii dla młodych rolników na tym etapie nie są jeszcze znane.

W ramach prac dotyczących WPR 2028-2034 przygotowywana jest strategia odnowy pokoleń w rolnictwie. Ukierunkowanie wsparcia na rzecz odnowy pokoleń w rolnictwie, w tym warunki przyznawania i wypłaty wsparcia na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników przewidzianego w art. 14 projektowanego rozporządzenia WPR (1), będą wynikały przede wszystkim z diagnozy sytuacji demograficznej w rolnictwie, zidentyfikowanych barier wejścia i potrzeb młodych rolników oraz określonych na tej podstawie celów realizacji tego instrumentu wsparcia.

W świetle komunikatu Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Strategia odnowy pokoleń w rolnictwie” z 21 października 2025 r., najważniejsze potrzeby młodych rolników, a zarazem bariery wejścia do sektora rolnictwa to:

- A. Dostęp do kredytów i finansowania
- B. Dostęp do wiedzy i umiejętności
- C. Dostęp do gruntów
- D. Odporność, godziwe warunki życia i dostęp do nowych możliwości zarobkowych
- E. Sukcesja i przejście na emeryturę

Z dotychczas przeanalizowanych danych statystycznych wynika, że w Polsce sukcesywnie spada: liczba gospodarstw rolnych, liczba rolników, w tym młodych rolników, ale także udział młodych rolników w populacji rolników. Potwierdzają to ekspertyzy Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu badawczego (IERiGŻ-PIB) z 2025 r.: „Demografia rolników w Polsce – wyzwania pokoleniowe i bariery wejścia do sektora rolnego w kontekście

WPR po 2027 roku” oraz „Przyszłość gospodarstw rolnych w Polsce do 2050 roku – prognozy strukturalne i wyzwania demograficzne”.

W pracach będą również brane pod uwagę doświadczenia wynikające z wdrażania dotychczasowych edycji „premier dla młodych rolników”.

Istotne znaczenie dla kształtu instrumentu wsparcia dla młodych rolników będzie miał także budżet przyszłej WPR, w tym alokacja finansowa przeznaczona na realizację interwencji.

4. Jak Ministerstwo ocenia efektywność dotychczasowych edycji programu, w szczególności w zakresie:

- liczby beneficjentów,

W ramach operacji typu „Premie dla młodych rolników” PROW 2014–2020 wsparcie uzyskało 27 032 beneficjentów.

W ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” PROW 2007–2013 wsparto 38 857 beneficjentów.

W ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” PS WPR 2023–2027 pomoc przyznano 8 973 beneficjentom.

A zatem liczba wszystkich beneficjentów programów pomocowych dla młodych rolników realizowanych w ramach PROW 2007–2013, PROW 2014–2020 oraz PS WPR 2023–2027 (ponad 70 tysięcy osób) oznacza liczbę młodych rolników, których zachęcono do wejścia do sektora i którym ułatwiono rozpoczęcie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie. Zainteresowanie uzyskaniem premii dla młodych rolników odpowiada w zasadzie możliwościom finansowym, tj. kolejnym budżetom tego instrumentu wsparcia. Jednocześnie można zaobserwować spadek liczby młodych rolników wspieranych w kolejnych programach, co jest związane z jednej strony z dostępnymi środkami na ten cel, a z drugiej – z widocznym również w Polsce zmniejszaniem się udziału młodych rolników w całej populacji rolników. Należy jednak wskazać, że Polska pozostaje w czołówce państw UE z największym udziałem młodych rolników, a realizacja tej formy wsparcia jest oceniana pozytywnie i wskazywana jako dobry przykład w UE.

- trwałości utworzonych gospodarstw,

Aktualna liczba beneficjentów programów pomocowych przeznaczonych dla młodych rolników realizowanych w ramach PROW 2007–2013, PROW 2014–2020, PS WPR 2023–2027 to zgodnie z danymi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) 72 551 osób. Z tej liczby blisko 91% (65 713) rolników złożyło w 2025 r. wnioski obszarowe lub płatność obszarowa została im już przyznana. Oznacza to, że utworzone w ramach ww. programów gospodarstwa młodych rolników cały czas funkcjonują, a założenia zrealizowanych biznesplanów okazały się efektywne i pozwoliły na dalsze prowadzenia działalności rolniczej.

- wpływu na modernizację rolnictwa?

Zgodnie z danymi ARiMR w przypadku PROW 2007–2013 średnia wielkość nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwach młodych rolników, którzy do 31 grudnia 2015 r. złożyli sprawozdanie z realizacji biznesplanu, wzrosła z 7,87 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej) do 14,79 ESU, czyli prawie dwukrotnie, a średnia powierzchnia ich gospodarstw wzrosła z 17,30 ha do 23,78 ha. Młodzi rolnicy z PROW 2007–2013 zrealizowali inwestycje na łączną kwotę blisko 1,528 mld zł, w tym zakupili sprzęt rolniczy ruchomy za 1,077 mld zł oraz grunty rolne za 333,7 mln zł.

W przypadku PROW 2014–2020, w wyniku realizacji biznesplanów przez młodych rolników, osiągnięto średni wzrost wielkości ekonomicznej gospodarstw (standardowej produkcji) na poziomie 57,9% (mediana 29,8%), natomiast średni wzrost powierzchni użytków rolnych (UR) w gospodarstwie wyniósł 25% (mediana 8,2%). Młodzi rolnicy zrealizowali inwestycje na łączną kwotę blisko 3,743 mld zł, w tym zakupili sprzęt rolniczy ruchomy za 2,060 mld zł oraz grunty rolne – za blisko 1,462 mld zł.

W ramach interwencji I.11 PS WPR 2023-2027, w wyniku realizacji biznesplanów przez młodych rolników dotychczas osiągnięto średni wzrost wielkości ekonomicznej na poziomie 39% (mediana 35%), natomiast średni wzrost powierzchni UR w gospodarstwie wynosi 31% (mediana 12%). Beneficjenci interwencji zaplanowali realizację inwestycji na kwotę 1,932 mld zł, w tym zakup maszyn i środków trwałych za 1,127 mld zł oraz zakup UR za 723 mln zł.

Pozytywne efekty wdrażania kolejnych edycji programów dla młodych rolników potwierdzają przeprowadzane okresowo oceny efektywności wsparcia dla młodych rolników. Przykładowo, ekspertyza IERiGŻ-PIB z 2021 r. „Wpływ netto wsparcia realizowanego w ramach poddziałania M6.1 „Premie dla młodych rolników” na konkurencyjność gospodarstw rolnych” wskazuje na wyraźny, korzystny wpływ netto wsparcia realizowanego w ramach operacji typu „Premie dla młodych rolników” PROW 2014–2020 na konkurencyjność gospodarstw rolnych. W porównaniu z gospodarstwami nie otrzymującymi tego wsparcia, w gospodarstwach beneficjentów zaobserwowano wyższe wzrosty wszystkich badanych wskaźników, tj. wartości dodanej brutto, dochodu z gospodarstwa rolnego, zysku z zarządzania i poziomu wskaźnika konkurencyjności. Gospodarstwa beneficjentów odnotowały również wyższy wzrost wartości produkcji ogółem związany ze wzrostem posiadanych zasobów ziemi oraz kapitału.

Natomiast zgodnie z raportem końcowym IERiGŻ-PIB z 2023 r. „Ocena efektów wdrażania Działania M6.1 Premie dla młodych rolników Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” zarówno dla PROW 2007–2013, PROW 2014–2020, jak i PS WPR 2023–2027 najczęściej realizowane inwestycje dotyczyły zakupu maszyn i urządzeń rolniczych (ciągników rolniczych i sadowniczych, ładowaczy do ciągników, przyczep uniwersalnych i specjalistycznych, kosiarek, siewników zbożowych, agregatów uprawowo-siewnych, opryskiwaczy polowych) oraz zakupu gruntów rolnych.

Powyższe analizy i dane jednoznacznie potwierdzają pozytywny wpływ wsparcia dla młodych rolników na konkurencyjność gospodarstw rolnych.

5. Ile wniosków zostało złożonych i ile ostatecznie uzyskało dofinansowanie w ostatniej edycji programu w latach 2023-2025?

Zgodnie z danymi ARiMR w ramach dotychczas przeprowadzonych trzech naborów wniosków o przyznanie pomocy (2023 r., 2024 r. i 2025 r.) złożono w sumie 10 632 wniosków o przyznanie pomocy i zawarto 8 973 umów o przyznaniu pomocy.

Odrzucone w ramach tych naborów wnioski o przyznanie pomocy stanowią jedynie niecałe 16% wszystkich złożonych wniosków o przyznanie pomocy.

6. Jakie były najczęstsze przyczyny odrzucenia wniosków?

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od ARiMR najczęstszymi przyczynami odrzucenia złożonych wniosków o przyznanie pomocy były:

- a) niespełnianie warunku dotyczącego minimalnej powierzchni UR w gospodarstwie lub minimalnej wielkości ekonomicznej gospodarstwa w roku wyjściowym,
- b) niespełnienie warunku dotyczącego rozpoczynania prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie po raz pierwszy, tj. rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej przez wnioskodawcę lub współmałżonka wnioskodawcy w okresie wcześniejszym niż 24 miesiące przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
- c) brak wymaganej minimalnej liczby punktów (7 punktów, maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania to 30 punktów).

7. Czy analizowano wpływ inflacji oraz wzrostu kosztów produkcji rolnej na realną wartość przyznawanych premii?

Tak, wysokość pomocy finansowej dla młodych rolników jest określana zgodnie z zasadą, że kwota premii dla młodych rolników wymaga dostosowywania co kilka lat do wzrastających kosztów prowadzenia działalności rolniczej. Kwota premii dla młodych rolników jest ustalana na podstawie określonej metodyki opartej, zgodnie z przepisami prawa UE, na danych statystycznych, obiektywnych informacjach i ocenie eksperckiej.

W odniesieniu do PS WPR 2023–2027 analizy dotyczące adekwatności kwoty pomocy są przeprowadzane corocznie. W trakcie analizy bierze się pod uwagę przede wszystkim wzrost cen wybranych czynników produkcji w rolnictwie: maszyn i narzędzi rolniczych, paliw, materiałów budowlanych, środków ochrony roślin, pasz oraz średnich cen UR. Metodyka uwzględnia nie tylko wzrost cen czynników produkcji w rolnictwie, ale także wartość inwestycji zrealizowanych przez młodych rolników w ramach instrumentu inwestycyjnego, wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej oraz relację PKB per capita w kraju członkowskim w stosunku do średniej w UE.

Ważne są również możliwości finansowe wynikające z dostępnego budżetu tego instrumentu wsparcia. Należy podkreślić, że każde zwiększenie kwoty premii powoduje jednocześnie zmniejszenie liczby beneficjentów premii dla młodych rolników, przy określonym budżecie. Wsparcie powinno być jednak udzielane w odpowiedniej wysokości, uwzględniającej potrzeby związane z rozpoczynaniem prowadzenia i rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwach

przez młodych rolników, dzięki którym następuje odnowa pokoleniowa w polskim rolnictwie.

Na podstawie analizy wysokości pomocy dla młodych rolników w interwencji I.11 PS WPR 2023–2027 przeprowadzonej przy wsparciu IERiGŻ–PIB w 2025 r.

stwierdzono, że dotychczasowa kwota premii (200 tys. zł) jest adekwatna do sytuacji ekonomicznej i powinna nadal spełniać swoją funkcję w zakresie wymiany pokoleniowej w rolnictwie. Dotyczy to młodych rolników z produkcją roślinną lub produkcją mieszaną z mniejszym udziałem produkcji zwierzęcej. Rosnące zainteresowanie rozwojem produkcji roślinnej wydaje się potwierdzać ten kierunek. Natomiast ze względu na spadek aktywności inwestycyjnej w sektorze zwierzęcym, metodykę uzupełniono o porównanie sytuacji gospodarstw polskich i gospodarstw w innych krajach UE prowadzących produkcję zwierzęcą. Zastosowano następujące mierniki: wartość środków trwałych oraz inwestycji netto w gospodarstwach. Aby przynajmniej częściowo wyrównać potencjał polskich gospodarstw w tym zakresie, kwotę premii dla młodych rolników prowadzących lub podejmujących produkcję zwierzęcą zwiększono o 100 tys. zł, czyli z 200 tys. zł do 300 tys. zł.

8. Jakie działania podejmuje Ministerstwo, aby zachęcić młode osoby do pozostawania na wsi i podejmowania działalności rolniczej?"

Decyzja, aby pozostać na wsi i podjąć działalność rolniczą to indywidualna decyzja młodego człowieka, na podjęcie której może mieć wpływ bardzo wiele czynników. Istotne są nie tylko te związane z samą działalnością rolniczą, ale również m.in. warunki życia na obszarach wiejskich. A zatem wszelkie działania realizowane na obszarach wiejskich zapewniające coraz lepszą infrastrukturę techniczną, społeczną, dostęp do usług, pozarolnicze miejsca pracy tworzą przyjazne miejsce życia i pracy na obszarach wiejskich dla młodego rolnika i jego rodziny.

Dotychczasowa analiza pakietu legislacyjnego UE dotyczącego następnej perspektywy finansowej, w tym projektu rozporządzenia WPR (1) wskazuje, że w projektowanych przepisach prawa UE potrzeba wsparcia odnowy pokoleniowej w rolnictwie została mocno podkreślona.

Art. 15 projektowanego rozporządzenia WPR (1) dotyczy obowiązku opracowania krajowej strategii odnowy pokoleniowej, stanowiącej element planu partnerstwa krajowego i regionalnego, i zawierającej:

- 1) ocenę sytuacji demograficznej w rolnictwie;
- 2) identyfikację barier wejścia dla młodych rolników oraz proponowane działania i inicjatywy krajowe;
- 3) opis jak będzie wykorzystany pakiet startowy dla młodych rolników (art. 16);
- 4) synergii między działaniami na rzecz odnowy pokoleniowej.

Natomiast art. 16 projektowanego rozporządzenia WPR (1) zawiera katalog interwencji stanowiących lub mogących stanowić pakiet startowy dla młodych rolników. Zgodnie z ww. przepisem są to przede wszystkim degresywne obszarowe wsparcie dochodów dla młodych rolników (płatności bezpośrednie dla młodych rolników), wsparcie na rozpoczynanie działalności przez młodych rolników (premie dla młodych rolników) oraz wsparcie inwestycyjne o wyższej intensywności pomocy dla młodych rolników.

Podsumowując prace nad planem partnerstwa krajowego i regionalnego będą uwzględniały aspekt odnowy pokoleniowej w rolnictwie, a zakres wsparcia ukształtuje się w procesie tworzenia tego planu.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego warunki realizacji unijnego wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej na lata 2028–2034

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów